

Тасымалдауды басқару жүйесі

АКК-да тасымалдарды басқару және басқару пайдалану қызметіне жүктелген және мынадай функцияларды қамтиды:

- тасымалдауға өтінімдерді қабылдауды ұйымдастыру және АКК клиенттерінің тасымалдау және қосымша қызметтерге қажеттіліктерін зерттеу;
- ауысымдық-тәуліктік жоспарларды әзірлеу;
- желіге КС шығаруды ұйымдастыру және ол желіден оралған кезде құжаттарды ресімдеу;

- желідегі КС жұмысына жедел басшылықты және бақылауды жүзеге асыру;
АКК пайдалану қызметі маңызды құрылымдық бөлімшесі болып табылады.

- **Пайдалану қызметінің негізгі міндеттеріне мыналар жатады:**

- тасымалдауды ұйымдастыру;
- АЖБ қабылданған жұмыс жоспарының орындалуын қамтамасыз ету;
- тасымалдау сапасының қажетті деңгейінде КС неғұрлым тиімді пайдалануға қол жеткізу;.

АКК пайдалану қызметінің құрылымы

АКК пайдалану қызметінің құрылымына мыналар кіруі мүмкін: пайдалану жөніндегі орынбасар, директор (коммерциялық директор), пайдалану бөлімінің бастығы, автоколонналардың бастықтары, ДБ бойынша бөлім бастығы.

Әдетте, пайдалану қызметтері келесі топтардан тұрады:

- коммерциялық топ;
- диспетчерлік топ;
- бақылау-есептеу тобы.

Пайдалану бөлімінің бастығы қызметке жалпы басшылықты жүзеге асырады және оның жұмысының тиімділігіне дербес жауапты болады.

Коммерциялық топ пайдалану қызметінде жетекші болып табылады және келесі функцияларды орындайды:

- АКК қызмет көрсету ауданындағы жүк ағындарын, тасымалдау қажеттіліктерін, клиентураны зерттеу;
- кірме жолдар мен тиеу-түсіру пункттерінің жай-күйін бақылау;
- автобус көлігінің бағыттарын және қозғалыс кестесін дайындау;
- КС пайдалану тиімділігін арттыру бойынша іс-шараларды әзірлеу;
- клиенттермен шарттарды дайындау және тасымалдауға өтінімдерді қабылдау;
- ауысымдық-тәуліктік жоспар құру және жүргізушілерге тапсырмалар дайындау.

Автобус АКК коммерциялық топтың міндеттеріне автобус маршруттарын желілік жабдықпен (аялдама пункттерінің көрсеткіштерімен, кестелермен, павильондармен және т. б.) жарақтандыру, жүргізушілер мен кондукторлар

бригадаларын қалыптастыру жөніндегі міндеттер де кіреді.

Таксомоторлық ұйымдарда коммерциялық топ желіге шығу кестесін жасайды, такси тұрақтарының орындарын орнатады және жабдықтайды, тасымалдауға тапсырыстар қабылдайды.

Диспетчер-бұл өндірістік процестің барысын реттейтін және бақылау, басқару және байланыс құралдарын қолдана отырып, оның барлық байланыстарының өзара әрекеттесуін үйлестіретін қызметкер.

Пайдалану қызметіндегі диспетчерлік топ мынадай функцияларды орындайды:

- желіге КС шығару, тасымалдауға құжаттаманы беру және қабылдау;
- желідегі КС жұмысына жедел басшылық;
- жол құжаттамасын бастапқы өңдеу;
- желіге КС шығару, өткен тәуліктегі жұмыс нәтижелері және тасымалдау жоспарын орындау бойынша ауысымдық-тәуліктік есепті жасау.

Желіге ЖҚ шығару шығару кестесінің негізінде жүргізіледі, оны құрастыру кезінде КҚ жұмыс режимі және ТКК және ТҚЕ жүргізу кестесі ескеріледі.

ЖҚ желіге шығару кезінде ауысымдық диспетчер жүргізушіде жүргізуші куәлігінің болуын тексереді, алдыңғы жол құжаттамасының тапсырылуын бақылайды және осыдан кейін жаңа жол құжаттамасын береді.

Желіден қайтқан кезде жүргізушілер жол құжаттамасын ауысым диспетчеріне тапсырады, ол барлық қажетті бөлімдердің толтырылуын тексереді және жол парақтарының деректерін ТКЖ-дағы жазбалармен салыстырады.

ЖҚ жұмыс процесін басқару кезінде диспетчерлік топтың қызметкерлері:

- ЖҚ жөнелту және келу пункттерімен байланысты сақтайды;
- ЖҚ жұмыс кестесінің орындалуын бақылайды;
- аса маңызды тасымалдардың орындалуын қадағалайды, қажет болған жағдайда маршруттар мен қызмет көрсету объектілері арасында КС ауыстырып қосады;
- ЖҚ тұрып қалуын жою үшін.

Диспетчерден жүргізушілерге келіп түсетін өкімдер орындау үшін міндетті болып табылады.

Жылдам шешім қабылдау үшін диспетчердің типтік іс-қимыл карталары жасалады, онда тасымалдау процесінің бұзылуы кезінде туындайтын типтік жағдайлар сипатталады және оларды жою бойынша ұсыныстар беріледі.

Мысалы: егер ЖҚ желіде бұзылса, диспетчер келесі шешімдердің бірін қабылдай алады:

- резервтік ЖҚ енгізу;
- тасымалдаудың қысқартылған жоспарын қабылдау;
- қосалқы қосалқы станциялардан негізгі тасымалдарға ауыстыру.

Бұл тасымалдау процесінің сәтсіздіктеріне реакция уақытының қысқаруын қамтамасыз етеді.

Бақылау-есептеу тобының мамандары жол құжаттамасын бастапқы өңдеуді орындайды, оның барысында:

- ЖҚ жүріп өткен қашықтықтарды, жұмыс уақытын, орындалған рейстер санын немесе тасымалданған жүктер көлемін тексереді;
- тасымалдау үшін түпкілікті төлемді есептеңіз;
- отынның нормативтік шығынын есептеңіз және нақты шығынмен салыстырыңыз;
- орындалған тасымалдау үшін жүргізушілердің жалақысын есептеңіз;
- ЖҚ жұмысының нақты техникалық-пайдалану көрсеткіштерін анықтайды.